

A Baranya Megyei Munkaügyi Központ támogatásával

CSAK HELYBEN
HASZNALATRA !

PB
8557/H

BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP

(4)

Besence, Bogdása, Csányoszró, Drávafok, Drávaiványi,
Drávasztára, Kákics, Markóc, Marócsa, Nagycsány,
Okorág, Sellye, Sósvertike települések

" Ormánság Fejlesztő Társulás " kiadványa

2000

BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (4)

**Besence, Bogdása, Csányoszró, Drávafok, Drávaiványi,
Drávasztára, Kákics, Markóc, Marócsa, Nagycsány,
Okorág, Sellye, Sósvertike települések**

Készült a

Baranya Megyei Munkaügyi Központ
pályázatára és anyagi támogatásával

Készítették:

Kádár Kálmánné
Kovácsévics Dusán
Tóth István

Sorozatszerkesztő:

Czuczor József
(Baranya Megyei Munkaügyi Központ)

Témafelelős:

Akli Krisztina
Pataki Veronika
Zsirosné Blaner Andrea
(Baranya Megyei Munkaügyi Központ)

Felelős kiadó: Ormánság Fejlesztő Társulás

Nóráthné Dr. Hajós Klára

Készült: 1000 példányban

Nyomda: AGÓRA Ipari Kft. Nyomdája, Pécs

Felelős vezető: Dr. Kisvári András

Bevezető

A Baranya Megyei Munkaügyi Központ 1999 tavaszán pályázati felhívást tett közzé közhasznú szervezetek számára térségi erőforrástérképek készítésére, és foglalkoztatáspolitikai fejlesztési elképzelések kidolgozásának támogatására. A sikeresen pályázó szervezetek munkája során 15 baranyai térségre készült felmérés, mely eredményeként 15 kiadványból álló sorozatot tudunk most közreadni.

Célunk az volt, hogy a kiválasztott térségről részletes foglalkoztatási, szociális, és gazdasági információkat gyűjtsünk be, az elkészülő erőforrástérképekkel helyzetbe hozzuk a kistérségeket. Arra ösztönözzük a településeket, hogy szembesüljenek térségük, lakóhelyük erősségeivel és gyengeségeivel, valamint ezek ismeretében találják meg a fejlesztési irányokat, lehetőségeket.

Az erőforrástérképek azonos szerkezetben tartalmazzák a térségek szociális helyzetéről, a családok megélhetési lehetőségeiről, körülményeiről, a népesség kor, nem, iskolai végzettség, etnikai összetétel, foglalkozás szerinti összetételéről való elemzéseket, a munkáltatók számát, bemutatását, tevékenységét, a munkanélküliek összetételét, számát, a munkanélküliség főbb okait, valamint a térség fejlesztési lehetőségeinek számbavételét

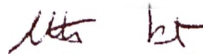
Kiemelt szerepet kapott a foglalkoztatási lehetőségek feltárása, a munkaerő-állomány feltérképezése, a munkáltatók felkutatása, igényeik bemutatása.

A felmért térségekben a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások, képzések, beruházások, a vidékfejlesztés összehangolt tevékenységet feltételez mind a munkaerőpiaci szereplők, mind az állami, önkormányzati, valamint a civil szféra részéről.

A kistérségek fejlesztésében, a beruházások létrejöttében érdekelt szervezetek összefogását, partnerségét, forrásaiknak összehangolását segítheti elő az erőforrástérkép azáltal, hogy rálátást nyújthat a térségre, így a fejlesztések is jobban elérhetik az adott településeket.

A kiadványok elsősorban azoknál a települési önkormányzatoknál érhetőek el, amelyekről azok szólnak. Remélem a tájékozódni, beruházni szándékozók eredményesen forgatják majd e sorozat kiadványait.

Pécsett, 2000. január

Hidvégi Péter
igazgató

Baranya Megyei Munkaügyi Központ

TARTALOMJEGYZÉK

I. A feltárt térség jellemzése.....	1. oldal
1. Terület nagyság, lakosság, Baranyában elfoglalt gazdasági, szociális, foglalkoztatási helyzet.....	1. oldal
II. A feltáráshoz alkalmazott módszer	11. oldal
III. A térség szociális helyzete.....	11. oldal
1. Családok száma, megélhetési lehetőségeik.....	11. oldal
2. A szociális ellátó rendszerek	11. oldal
3. A lakosság korösszetétele, nem-, iskolai végzettség szerinti megoszlása (legmagasabb iskolai végzettség).....	12. oldal
4. A lakosság etnikai és korösszetétele.....	12. oldal
5. Ok-okozati tényezők, a térségre való kihatásuk.....	12. oldal
IV. Gazdasági információk.....	13. oldal
1. A helyi gazdasági szereplők.....	13. oldal
2. Természeti, kulturális, turisztikai, gazdasági erőforrások.....	13. oldal
3. Erősségek, gyengeségek vizsgálata	15. oldal
4. A térségben fellelhető kis-, közép-, és nagyfoglalkoztatók, (min. 10/10 és 50 között/50 fölött), ezek tevékenységi területe és nemzetgazdaságban elfoglalt helye.....	16. oldal
5. Munkáltatók igényei a térség intézményei és a munkavállalók felé.....	17. oldal
6. Jövőre néző értékelés, fejlesztési lehetőségek.....	17. oldal
V. Foglalkoztatási információk	18. oldal
1. A térség foglalkoztatási mutatói, foglalkoztatási lehetőségek.....	18. oldal
2. Munkanélküliek száma, összetétele	19. oldal

3. Megváltozott munkaképességűek.....	20. oldal
4. Pályakezdők.....	20. oldal
5. Tartós munkanélküliek.....	20. oldal
6. Női munkanélküliek.....	21. oldal
7. A munkanélküliség főbb okai a térségben, munkavállalási nehézségek.....	21. oldal
8. A munkára való hajlandóság.....	22. oldal
9. Helyi intézmények tevékenysége, aktivitása a foglalkoztatáspolitikai terén.....	22. oldal
VII. A térség fejlesztési lehetőségei.....	22. oldal
VIII. Lehetséges foglalkoztatási programok ötleteinek bemutatása, melyek a térség foglalkoztatási, népességmegtartási helyzetét javíthatják.....	24. oldal
IX. Az erőforrástérkép felhasználásának, terjesztésének tervei, ötletei, megvalósításának módja.....	24. oldal
Mellékletek, táblázatok, grafikonok.....	26-52. oldal

I. A feltárt térség jellemzése

1. Terület nagyság, lakosság, Baranyában elfoglalt gazdasági, szociális, foglalkoztatási helyzet.

Ez a kistérség Magyarország délnyugati részén, Baranya megyében található. Délről a Dráva folyó, míg nyugatról részben Somogy megye határolja. Északi és keleti természetes határa nincs, az egyetlen „határt” az itt élők *sajátos jellege* jelenti.

Mit is jelent mindez? A térség mintegy **570** négyzetkilométeres területe az eredetileg **47** (mára már 4 „új” község is csatlakozott) településsel hazánk egyik meghatározó néprajzi területe. (A 13 település összterülete: 17359.7018 ha) Az itt élőkre mindig is *jellemző volt a szegénység*, amely nagyrészt a gyenge termőképességű földeknek is köszönhető volt. A Dráva folyó közelsége adott alkalmat a halászatra, de arra is, hogy az itt élő emberek életét a sorozatos áradásaival megkeserítse. Talán mindennek tudható be az a sajátos *peszsimista életfelfogás*, amelynek eredménye az „*egyke*”, az erre a vidékre oly jellemző családforma, vagyis az egygyermekes család. Az elmúlt évtizedekben sok szociográfiai kutatásnak volt célpontja az Ormánység, vagy ahogy az itteniek mondják: Ormánység.

E tájegység eredeti lakossága protestáns volt, amelyet nagyszerűen megőrzött a csak itt jellemző gyönyörű kazettás, református templomok. A későbbi bevándorlók többsége viszont már katolikus. A lakosság nemzeti megoszlása azt mutatja, hogy többségében magyar nemzetiségű, míg néhány faluban a többséget horvát nemzetiségű csoportok alkotják. A térség *cigány* lakossága megközelíti az összlakosság *egynegyedét*, míg az országos átlag csak 5 százalék.

A terület összlakossága mintegy 20 500 fő. (Ebből a vizsgált 13 településé **6911** fő). Jelenlegi társadalmi és gazdasági helyzetét számottevő mértékben befolyásolta a határmentiség és a sok évtizedes határövezetté nyilvánítás. A „veszélyeztetett” övezetté nyilvánítás az Ormánság földrajzi térségében a gazdasági és társadalmi fejlődés minden fajtáját befagyasztotta. E vidék az ország általános gazdasági és társadalmi fejlődési tendenciájából kimaradt.

Az Ormánság alapvetően sík vidék. A fő meghatározó tevékenység a múltban és jelenleg is a **mezőgazdaság**. Helyi egyéb munkalehetőséget főként a két legnagyobb község (Sellye, Vajszló) kínált. Nagyarányú volt a térségben az ingázás (Pécs, Siklós, Szigetvár, Szentlőrinc) ipari üzemeibe, bányáiba. Az 1990-ben kezdődött gazdasági és politikai reformfolyamat „vesztesei” az elbocsátások terén főleg az ingázók voltak. A helyi vállalatok **privatizálásakor** a korábbi állások közül sokat megszüntettek. Sok vállalat, mezőgazdasági termelőszövetkezet teljes megszűnése is növelte a munkanélküliek számát, amelyekre egyébként is az alulképzettség a jellemző.

Iskolázottság és szakképzettség terén a **helyzet rossz**. A nyolc osztályt, vagy annál kevesebbet végzetek aránya **76%**, amely szám tartalmazza az iskolaköteles korú fiatalokat is. Szakmunkásképzőt végzetek aránya megfelel az országos átlagnak, **13%**. A főiskolai végzettségűek aránya fele, az egyetemi végzettségűeké pedig harmada az országos átlagnak.

Az Ormánságban a földterület művelési ágazatok közötti megoszlás az utóbbi száz évben lényegében nem változott. A legelők és a szőlők területének csökkenése volt az egyetlen jelentős változás, amelyből a legelők területének megfogyatkozása a szarvasmarhatartás csökkenésének tudható be. (A múlt században még jelentős volt a rideg szürkemarha tartása, amely őshonos faj volt itt.)

A teljes terület 52%-a gabonatermő, 3.1%-a kert és gyümölcsös, 0.2%-a szőlő, 12.3%-a pedig legelő és kaszáló. Az erdők aránya 21.9%, a nádasé 0.3%, a többi terület parlag.

Az utóbbi 10 évben a legelők arányának további csökkenéséhez a dinnyetermesztés is hozzájárult, mivel a legelőket felszántották. A dinnye igen sok helybéli megélhetési lehetőségét, illetve jövedelemkiegészítését biztosítja, az Ormánság első számú haszonnövényévé lépett elő.

A széleskörű állattartás szinte teljesen megszűnt. Az MgTsz-ek sorozatos megszűnése, a föld privatizációja és a térség magas munkanélküliségi rátája kikényszerítette a magángazdálkodás növekedését. Ezt számos akadály nehezíti:

- a.) a mezőgazdaságban a ráfordítási költségek rendkívül magasak, s a sorozatos természeti csapások sem könnyítik meg a gazdák munkáját
- b.) banki kölcsönöket vagy nem lehet szerezni, vagy a kamatok túl magasak a magángazdálkodók nem képesek megvásárolni a termeléshez, betakarításhoz szükséges gépeket
- c.) termékeik értékesítésekor kiszolgáltatott helyzetben vannak.

Az erőforrásterkép által vizsgált 13 településen a következő a lakosságszám:

Sellye (3293), Drávaiványi (239), Drávasztára (496), Kákics (250), Marócsa (127), Okorág (201), Sósvertike (236), Csányoszró (760), Besence (165), Nagycsány (172), Drávafok (553), Bogdása (342) és Markóc (77). Most pár szóban következzenek a települések ismertetése:

Drávafok

A település Baranya megye déli részén helyezkedik el, közel a magyar-horvát államhatárhoz. A község az Ormánság része, annak nyugati felén terül el. Drávafokot jellemzi az itt élők odafigyelése, szeretete falujuk iránt. Az önkormányzat és a közel 600 fős lakosság gondoskodása meglátszik a településen, amely a megye aprófalvas településszerkezetéhez tartozik. Az elmúlt évtizedekben Drávafok a térség kulturális, oktatási és közigazgatási központja volt. A falu vezetékes ivóvízzel rendelkezik, jelenleg épül több község összefogásával a szilárd hulladéklerakó-hely, amely a szemét szakszerű ártalmatlanításáról gondoskodik. Telefon és kábeltelvíziós hálózat van, a település összes útja szilárd burkolatú. A humán infrastruktúra fejlettségét a saját iskola és óvoda, orvosi rendelő és gyógyszerár, valamint a több helyi civil szervezet működése is jelzi. Ezek közül kiemelkedő jelentőségű az Ormánság Alapítvány, amely az Ormánsági Szabadiskolát működteti. A szervezet fő célja e méltatlanul mellőzött terület fejlesztése, gazdasági és szellemi téren egyaránt. Gazdálkodással is foglalkoznak, amelynek egyik referenciája a Fodor-kúria parkjában található organikus kert. A lakosság 73%-a magyar, 12%-a horvát és 15%-a cigány származású. A nyugdíjasok aránya 20%, a 18 év alatti korosztályé 19%. A legnagyobb foglalkoztató a helyi termelőszövetkezet, amely jelen pillanatban súlyos anyagi gondokkal küzd. A községben két gazdasági társaság működik, az egyéni vállalkozók száma 15, akik főleg kereskedelmi területen működnek.

Drávaiványi

Az Ormánság déli részén, Sellyétől mintegy 6 km-re található ez a 241 lelket számláló település. Csak autóbusszal érhető el, mivel vasút nem vezet oda.

A faluban található szilárdburkolatú út hossza 1000 m. Telefonnal mintegy 30 család rendelkezik. A folyékony kommunális hulladék elszállítása megoldott, és hamarosan a szilárdhulladék-lerakója is lesz a községnek. A kulturális igényeket a művelődési ház elégíti ki. Iskola és óvoda nincs, a gyermekek megosztva, Sellyére és Drávasztárára járnak iskolába. Havonta kétszer rendel az orvos a községben, egyébként Drávasztárán kaphatják meg a lakosok az egészségügyi ellátást. Az ormánsági kultúra legfőbb hordozója az ősi magyar jelképrendszert híven bemutató kazettás templom, amelyet messze földről járnak megcsodálni.

Drávasztára

A község közvetlenül a magyar-horvát határon fekszik, Drávaiványi mellett. A vizsgált 13 község közül itt van legnagyobb százalékban horvát nemzetiségű lakosság. A település csak közúton közelíthető meg, vasút nem halad át rajta. A lélekszámot tekintve Drávasztára a megye aprófalvai közé sorolható. 5 utcájában mintegy 241 lakóépület található, amelyből három önkormányzati tulajdonban van. Villamos energia és közvilágítás van, a vezetékes ivóvíz-ellátottság megoldott. A kommunális szilárd hulladék elszállítása hamarosan végrehajtható lesz a nemsokára átadásra kerülő telepre. A folyékony hulladék elszállítását tartálykocsik végzik. Vezetékes gáz nincsen, ez egyébként igen nagy hiány az egész Ormánságban. Telefon van, de a kiépítettsége alacsony. Kábeltelevízió nem üzemel, a szilárd útburkolat kiépítettsége azonban 100%-os. A településen bölcsőde és óvoda nincs, iskola, orvosi rendelő azonban van. Működik egy hagyományörző tamburazenekar is, valamint Pumukli néven egy iskolai színjátszószelektör.

Marócsa

Sellyétől 5 kilométerre találjuk ezen apró települést, melyet csak közúton közelíthetünk meg. Bár a falu belterülete csak 16 hektár, ehhez hatalmas, mintegy 1100 hektáros külterület társul. Marócsa infrastruktúrája a közvilágítás, a telefon, a vezetékes ivóvíz kiépítésével ki is „merül”. Az egy kilométeres útszakasza portalanított, szilárd burkolatú. A több község összefogásával hamarosan felépülő kommunális szilárdhulladék lerakóhely megoldást ad az eddig nem túl „szerencsésen” kezelt szemét tárolására. A folyékony közösségi hulladékot tartálykocsik segítségével szállítják el. Az ivóvízellátásról az önkormányzat fenntartásában lévő törpevízmű gondoskodik. Vezetékes gáz nincs. A kulturális igények kielégítésére a templom és a művelődési ház szolgál. Az óvodai, iskolai és orvosi ellátásra Sellyén van lehetőségük a falusiaknak. Védőnő viszont rendszeresen jár le Marócsára. Az iskolázottság rendkívül alacsony, nagyon sokan még a nyolc osztályt sem végezték el. Talán ezzel is hozható összefüggésbe a munkanélküliségi ráta magas foka.

Markóc

Baranya megye délnyugati részén, közel a Dráva folyóhoz található ez a kis település. Csak közúton közelíthető meg, az autóbuszjáratok viszonylag sűrűn közlekednek. Markóc a megye legkisebb falvai közé tartozik a maga 90 fős lakosságával. Telefon és vezetékes ivóvíz van, ez utóbbit az önkormányzat tulajdonában lévő vízműből nyerik. A szilárd közösségi hulladék elhelyezése itt is hamarosan megoldódik, hiszen a kiadvány megjelenésével szinte egyidőben kerül átadásra 14 község közös, 100 ezer köbméter korszerű hulladéktároló.

A burkolt, pormentesített utak az egész települést lefedik, járda is van mindenhol. Szennyvízcsatornával és vezetékes gázzal nem rendelkeznek. A kéthetente helyben rendelő orvost Drávafokon lehet felkeresni. Ugyancsak ide lehet jönni az orvos által felírt receptek kiváltására. Óvodába és iskolába szintén Drávafokon járhatnak a gyermekek. Markóc kivételes természeti szépsége a Berek, amelyet az önkormányzat helyi védettség alá helyezett. A mocsaras terület ritka növény- és állatfajok lakóhelye. A faluban lakók nagy része a mezőgazdaságból él, mint östermelő. Az iskolázottság alacsony szintű, amiben a lakosság magas átlagéletkora játszik szerepet.

Okorág

A Sellyétől mintegy 6 kilométerre található település azon kevés ormánsági falvak közé tartozik, amelyeket elér a vasútvonál. Bár az utóbbi időkben a MÁV gazdaságtalan üzemeltetésre hivatkozva többször is meg akart szüntetni. Vezetékes ivóvíz van, szennyvízcsatorna azonban a mai napig nem épült, így a folyékony kommunális hulladékot tartálykocsikkal szállítják el. A szilárd hulladék elhelyezésére hamarosan lehetőség nyílik. A templomon kívül mindössze a művelődési ház ad helyet a tartalmas kikapcsolódást keresőknek. Az óvodás- és iskoláskorúakat Sellyére járatják az Okorágiak, és ide fordulhatnak orvoshoz is. Védőnő viszont rendszeresen ellátogat a faluba. A férfiak és nők aránya nagyjából egyenlő. Kis méretéhez képest sok, mintegy 7 bejelentett vállalkozás működik a településen.

Kákics

A Sellyéhez közel fekvő települést közúton és vasúton egyaránt megközelíthetjük. 88 lakóháza 2 utcában épült fel.

Közvilágítás és vezetékes ivóvíze van, ez utóbbi a törpevízműből fakad, amelyet az önkormányzat üzemeltet. A szilárd hulladék elhelyezése hamarosan megoldott lesz, a folyékony kommunális hulladékot tartálykocsikban szállítják el. Vezetékes gáz nincs, telefon van, de a bekötött lakások száma minimális. Helyi kábeltelevíziós rendszert nem építettek ki. Az önkormányzati tulajdonban lévő belterületi utak hossza 2 kilométer, ennek fele rendelkezik szilárd, portalánított útburkolattal. Óvoda és általános iskola a településen nincs, az oktatás lebonyolítása Sellyén történik, akárcsak az orvosi ellátás, bár hetente egyszer van rendelés a kákicsi rendelőben. A művelődési igényeket a helyi kultúrház igyekszik megoldani, bár az évi 2-3 rendezvénnyel nem tűnik túl kihasználnak. Az iskolázottság alacsony, a lakosság zömének csak a nyolc osztálya van meg. A munkanélküliségi ráta igen magas. A helyi jelentőségű természeti értékek közé tartoznak a védett kákicsi magyar körisfák és a 12 kocsányos tölgy.

Nagycsány

A megyeszékhelyhez legközelebb fekvő ormánsági település (40 km). Igazi kistelepülés, mindössze 50 lakóházzal, amelyek többnyire régi parasztházak. A burkolt, portalánított utak aránya 80 %, nem túl jó minőségűek. Vezetékes ivóvízzel az egész falu rendelkezik, s a legutóbbi időkig a közösségi szilárdhulladék elhelyezése is megoldott volt. A lerakóhely feltöltődése miatt azonban Nagycsány is "beszállt" egy új lerakóhely létesítésébe. A folyékony hulladékot tartálykocsikkal szállítják el. A telefonhálózat kiépített, de mint sok hasonló településen, itt is alacsony az előfizetők száma. A falu óvodásai és diákjai Csányoszró és Vajszló között választhatnak, hogy melyik község intézményeit akarják igénybe venni. Kulturális kikapcsolódásra a helyi Közösségi Ház, illetve a könyvtár ad alkalmat.

Az iskolázottság alacsony, felsőfokú végzettséggel pl. senki sem rendelkezik. A munkanélküliség is magas, mintegy 32 %-os.

Bogdása

A drávafoki körjegyzőséghez tartozó falu 60 kilométerre fekszik a megyeszékhelytől. A 137 lakóház közül sok a régi, szép parasztház. Vezetékes ivóvízzel 127 lakás rendelkezik. A kutat az önkormányzat üzemelteti, a Drávafoki-Bogdási Vízmű Társulás keretein belül. Telefon van, de az előfizetők száma alacsony. A kommunális szilárdhulladék elszállítása hamarosan az új hulladéktelepre kerül, amely a község határában került kialakításra, s ahol korszerű, környezetkímélő módszerekkel helyezik el a hulladékot. A folyékony közösségi hulladékot szintén tartálykocsikkal szállítják el. A közlekedés jól megoldott, naponta mintegy 15 buszjárat közlekedik Sellye és Szigetvár irányába. Vasút is átszeli a települést, bár ez jóval ritkábban közlekedik. Az iskolázottság átlagosnak mondható az ormánsági falvak között. A gyerekek iskolába és óvodába Drávafokra és Sellyére járnak be. A legközelebbi orvosi rendelő és gyógyszerár a körjegyzőségi központban van.

Csányosrő

Ez az ormánsági mértékkel mérve nagyinak számító település tulajdonképpen a tájegység középpontjában fekszik. Közúton és vasúton egyaránt jól megközelíthető. A nagyközségben 90 %-os a vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya, s nem régebiben még víztisztító berendezéssel is felszerelték. A közösségi szilárd hulladék szakszerű elhelyezése hamarosan megtörténik, a folyékony hulladékot tartálykocsikkal szállítják el. A település teljes úthálózata burkolt és pormentesített. Vezetékes gáz és kábeltelevíziós hálózat nem került kiépítésre.

Telefonhálózat van, a szolgáltatásba bekapcsolt lakások aránya 30 %-os (252 lakás). Bölcsődén kívül minden megtalálható a községben, ami az oktatást, a művelődést és az orvosi ellátást illeti. Azaz van óvoda, általános iskola, orvosi rendelő, művelődési ház, könyvtár és sportpálya is. A munkanélküliségi ráta itt is igen magas, bár az iskolázottság hiánya ezt nem indokolná.

Besence

Ennek az Ormánság északi határán elhelyezkedő kis falunak nincs átmenő forgalma, zsáktelepülés. 159 fős lakosságával a legkisebb települések tartozik. Van néhány jó állapotban maradt parasztház, ámbar a többsége igen lerobbant már. Vezetékes ivóvízzel az összes lakóépület ellátott. A kommunális szilárd hulladék elhelyezése jelenleg nem megoldott, de hamarosan erre is sor kerül. A folyékony közösségi hulladékot tartálykocsikkal szállítják el és szennyvíztelepen ártalmatlanítják. Vezetékes gáz és kábeltelevíziós szolgáltatás nincs Besencén. Egyedüli módon a cross-bar rendszerbe ugyan bekapcsolták a települést, de magánelőfizető egy sincsen. Egyetlen utcája portalanított, szilárd burkolattal rendelkezik. A humán infrastruktúra területén a község elmaradottsága jelentős. Sem óvoda, sem iskola, sem orvosi rendelő sincs. Ezeket a feladatokat Csányosróval közösen oldják meg. A lakosság számához viszonyítva nagyon magas a munkanélküliség és az iskolázatlanság.

Az e füzetben felvázolt erőforrástérkép célja a fent ismertetett állapotok felmérése, és annak további pályázatoknál és fejlesztéseknél való felhasználása.

II. A feltáráshoz alkalmazott módszer

Az erőforrás-térkép elkészítéséhez ún. kérdőíves módszert alkalmaztunk. A 22 pontból álló kérdőívet megtalálják mellékletünkben. A legfontosabb kérdések közé az iskolai végzettség, és a jelenlegi munkaviszony státusza tartozik. Az íveket személyes megkereséssel töltöttük ki mind a 13 településen.

Eközben tájékoztattuk az embereket, hogy a kérdőív kitöltése nem kötelező, (sajnos ezzel éltek is) és lehetőség van az anonimitásra. A feldolgozásnál figyelembe vettük az adatvédelmi törvény idevonatkozó határozatait.

III. A térség szociális helyzete

1. Családok száma, megélhetési lehetőségeik

A kérdőívek kiértékelése után a családok száma a következő: (természetesen ezek a számok nem tükrözik a tényleges helyzetet) Sellye 185, Sósvertike 52, Drávasztára 84, Drávaiványi 46, Marócsa 25, Okorág 23, Kákics 51, Csányoszró 109, Besence 30, Nagycsány 27, Drávafok 99, Markóc 27 és Bogdása 79 .

2. A szociális ellátó rendszerek

1999. február elsejével kezdte meg működését a Sellye és Térsége Gyermekjóléti és Családvédelmi Szolgálat, amely a "hagyományos", önkormányzati szervezetek mellett a térség egyik legfontosabb szociális szervezete, működése kiterjed mind a 13 érintett településre. A többi szervezet (családorvos, védőnő stb.) részletes ismertetése a települések felsorolásánál megtörtént.

3. A lakosság korösszetétele, nem-, iskolai végzettség szerinti megoszlása (legmagasabb iskolai végzettség)

A mellékelt grafikonokról jól leolvasható, hogy a lakosság korfája igen elöregedett képet mutat. Az Ormánság aprófalvaiban nagyon sok idős ember él, s mi is küszködünk a népesség fogyásával s az elvándorlással. Ez utóbbi sajnos a fiatal nemzedéket érinti elsősorban. Az iskolázottság szempontjából a helyzet rossznak mondható. A fiatalok közül sokaknak megvan a 8 osztálya, ennek hiánya főleg a roma fiataloknál feltűnő. A 40-es és 50-es korosztálynál azonban nagyon sok olyan embert találunk, akiknek nincs meg a 8 osztálya. Ez főleg az igen korai munkába állásnak tudható be. A nemek szerinti megoszlás vegyes képet mutat. Összességében megfigyelhető, hogy az azonos korcsoporton belül az azonos iskolázottságúak aránya hasonló.

4. A lakosság etnikai- és korösszetétele

A kérdőíven szerepelt egy olyan kérdés is, hogy "Etnikumnak, nemzetiséginek vallja-e magát?". Ennek kitöltése nem volt kötelező, de a kitöltők között pl. a roma származású lakosság válaszai nem voltak mérhetőek, mert alig vallották magukat romának.

5. Ok-okozati tényezők, a térségre való kihatásuk

A fentiekből levonható tények a következők: a vizsgált térségben élő emberek között igen magas a nem megfelelően iskolázott emberek száma. Sok olyan állampolgár van, akinek legmagasabb végzettsége nem éri el a 8 általánost, vagy csak 8 osztállyal rendelkezik. Kevés a szakmával rendelkező, és ez főleg a fiataloknál ijesztő. Ebből a korosztályból egyre kevesebben akarnak továbbtanulni.

Ez főleg a roma származású lakosság körében figyelhető meg, amiben az alacsony életszínvonal is szerepet játszik. A másik égető gond (sajnos nem csak ebben a térségben) a lakosság elöregedése.

IV. Gazdasági információk

1. A helyi gazdasági szereplők

A térségben viszonylag sok magánvállalkozó működik, ám ezek nem tudnak embereket alkalmazni, főleg családi vállalkozások. Sellyén jelenleg 153 vállalkozást tartanak nyilván, ebben a számban benne vannak a magán,- kis,- közép,- és nagyfoglalkoztatók is. Sósvertikén 2, Nagycsányban 4, Drávasztárán 4, Marócsán 2, Csányoszróban 18, Kákicsón 5 és Besencén 1, Drávafokon 15, Bogdásán 10, Markócon 1, Drávaiványiban 1, Okorágon pedig 2 vállalkozást tartanak nyilván.

2. Természeti, kulturális, turisztikai, gazdasági erőforrások

Az Ormánság növény- és állatvilága igen gazdag. Az erdőknek okozott károk ellenére (fakitermelés, beszántás) még mindig maradtak olyan élőhelyek, ahol gazdag és ritka populációk élnek. A növényvilágra tipikusan a Nagyalföld déli részének flórája jellemző. A Dráva folyó mentén húzódó növényzet, a fűz- és nyárligetek, a *tölgy-köris-szilfaligetek* igen érdekesek mind látvány, mind pedig természetvédelmi szempontból. Az Ormánság két tipikus fajtája a szlávóniai tölgy és a magyar köris. Az előbbi a kocsányos tölgy *szubmediterrán* alfaja, ami a Dráva és a Száva árterületein jellemző. Makktermése volt az alapja a híres un. *makkoltató* sertésenyésztésnek, fája értékes nyersanyag. Az Ormánság egyéb nevezetes fái a szilfa, a nyár, a kék bükk, stb.

A rekettyés a *vízililiom* és a *vízigesztenye* élőhelye, a védelem alatt álló mezőkön a liliumok és az íriszek különböző fajtái találhatók. A madár- és vadállomány szintén igen gazdag az Ormánságban. A terület jellegzetes madarai a *fekete gólya*, a *kopasz fejű rétisas*, a *fekete kánya*, a *sólyom*, az *egerészölyv*, a hangyászölyv, a partifecske, a jégmadár. Nagy részük védelem alatt áll. A vadállomány rendkívül gazdag, ezért a vadászat fejleszthető lenne. Az égerbozótos vízfolyásokban szarvasok, őzek, vaddisznók gyönyörű példányai élnek. A Dráva folyó és a halastavak a sporthorgászatra kínálnak jó lehetőséget. A természeti kincseket tovább gazdagítják az olyan építészeti örökségek, mint a sellyei Draskovich-kastély és az azt övező park, ami a Dél-Dunántúl legjelentősebb arborétuma sok ritka növényvel.

A török megszállást megelőzően az Ormánságban több mint 100 falu volt; ez volt Magyarország egyik legsűrűbben lakott területe. A terület aranykora az 1700-as évek vége volt. Abban az időben híres bognárok, ácsok és festők éltek itt. A 13 település építészeti emlékekben igen gazdag, de ne gondoljunk valami hatalmas épületekre. Ezek főleg a népi építészetből kerülnek ki. A népi építészet emlékművei az emberek és a természet közötti harmóniát mutatják. A természeti körülmények, a gyakori árvizek, és a gazdag erdők tették lehetővé a tipikus háztípus, az ún. talpas ház kialakítását. Az Ormánság leghíresebb kincsei a templomok. Az építészeti stílus tekintetében találhatunk népi *barokkot*, *copf* stílust, *klasszicizmust* (Bogdása). A valódi értékek azonban a festett famennyezetes templomok. A fenyőfára temperával festett diszítőelemek szimbólumrendszere az ősi, eredeti magyar szimbólumokból erednek. Az egyik legszebb Drávaiványiban van. A hagyományos mesterségek, amelyek e területet jellemezték, mára már kihaltak. A famunkáknak nagyon nagy szerepe volt, az egyik csak e területre jellemző bútordarab a "szokrony". Formája hasonló volt azokhoz a szarkofágokhoz, amelyekben az esküvői ruhákat tartották.

A mesterségek közül kiemelkedik a szövés és a fonás, amelyeket jó lenne ismét feleleveníteni.

A turisták fogadására nincs igazán alkalmas szálláslehetőség és infrastruktúra a térségben. Egy-két *vadászház*, egy *kemping* és egy időszakos ifjúsági szállás kivételével nincs más szálláslehetőség. A falusi turizmus azon formájának, amikor a szállást a falubeli házaknál rendelik meg, nincs hagyománya a térségben, habár a meglévő épületek a megfelelő átalakításokkal alkalmasok lennének ilyen célokra. Ezen túlmenően a helyi önkormányzatok támogatásával a meglévő üres házakat vonzóvá lehetne tenni a turisták számára. Ezzel együtt a meglévő szálláshelyek kialakítása hosszú távú elképzelés. Vendéglátóegységekben hiány van. Az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges kapacitások kielégíthetők a megfelelő iskolai ebédlők és egyéb intézmények, bár a vendéglátóhelyek iránti igény bizonyára megadja a kezdeményezést a helyi különlegességeket kínáló éttermek kialakítására. Ez szintén jó lehetőséget nyújthat a helybeli asszonyok számára olyan agrár-idegenforgalmi vállalkozások megszervezésére, amelyekben szállást és étkezést kínálnak a turistáknak, valamint olyan kicsi, hangulatos vendéglők nyitására, ahol helyi különlegességeket kínálnak a látogatóknak.

3. Erősségek, gyengeségek vizsgálata

Összefoglalásképpen elmondható, hogy a következő erőforrások és erősségek állnak a vizsgált térség rendelkezésére:

- az érintetlen Dráva-menti táj
- az épített és természeti környezet turisztikai vonzereje
- alkalmasság a tógazdaságok létesítésére

- az eddigi együttműködések során kiforrott közös cselekvési módszerek és mechanizmusok

A kistérség gyengeségei:

A kistérség fejlődését akadályozó belső tényezők:

- a gazdaság minden szektorára kiterjedő tökehiány
- nagyszámú szakképzetlen, vagy alacsonyan képzett munkaerő
- az egyre növekvő számarányú roma lakosság jelenlétéből fakadó nehézségek (ingatlanok elértéktelenedése, egyes falvakból az elvándorlás felgyorsulása)

A kistérség fejlődését akadályozó külső tényezők:

- rossz infrastrukturális ellátottság (út, vasút)
- gazdasági elzártság, a határátkelőhelyek hiánya, ami miatt a térség kimarad a Horvátországgal folytatott kereskedelemről
- a térség és problémáinak ismeretlensége a politikai döntéshozók és az ország közvéleménye előtt

4. A térségben fellelhető kis-, közép-, és nagyfoglalkoztatók (min.10/10 és 50 között/50 fölött), ezek tevékenységi területe és nemzetgazdaságban elfoglalt helye

Az erőforrástérkép programban érintett 13 település közül csak Sellyén találhatóak a címben említett vállalkozásformák. Ezeken kívül találhatóak még Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek (amelyek Rt formájában tevékenykednek) is Drávafokon és Csányoszróban. Kisfoglalkoztatót nem tartanak nyilván, a vállalkozások zöme középfoglalkoztató, vagyis 10 és 50 fő között alkalmaznak embereket.

Ezek szerint az élelmiszeriparban 2, a szolgáltatóiparban 4, a vegyiparban 2, a könnyűiparban 3, az építőiparban 2 és az erdő- és mezőgazdaságban szintén kettő vállalkozás tevékenykedik. 50 fő feletti, tehát nagyfoglalkoztató egy van, ami az építőiparban tevékenykedik. A két Mg üzem is nagyfoglalkoztatónak számít.

5. Munkáltatók igényei a térség intézményei és a munkavállalók felé

A BMMK Sellyei kirendeltségével történő kapcsolatfelvétel után kiderült, hogy a munkáltatók igényei időszakosak. Főleg varrónő, kőműves, ács és burkoló szakmák iránti igény jelentős.

6. Jövőre néző értékelés, lehetséges fejlesztési lehetőségek és a megvalósítás feltételei

Az agrárstruktúra vonatkozásában:

- az erdők és tőgazdaságok területi arányának jelentős növelése a mezőgazdasági művelésre csak gazdaságtalanul alkalmas területeken
- a magas élőmunka igényű, természetbarát növénykultúrákra való áttérés
- a legelőre alapozott állattenyésztés (juh, szarvasmarha, kecske) agrárstruktúráján belüli arányának jelentős növelése, legalább olyan mértékben, amely a nagy természeti értéket képviselő fás legelők megóvásához szükséges
- a megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozottsági fokának növelése

A vidékfejlesztés vonatkozásában:

- turisztikai (falusi- és ökoturizmus) feltételek megteremtése (szálláshelyek, turisztikai marketing, falukép javítás)

- átfogó képzési és átképzési programok a célok eléréséhez szükséges ismeretek átadása céljából. A képzési programok kidolgozásánál különös figyelmet kell fordítani a roma lakosság ismeretire és munkakultúrájára, megfelelő tevékenységek oktatására
- az előregedő korstruktúra ill. a roma lakosság nagyszámú jelenléte miatt a szociális és karitatív tevékenység erősítése, szervezeti feltételeinek megteremtése
- a civil társadalom szervezeteinek fejlesztése, az érdekvégyesítés képességeinek megteremtése
- a kisközösségek belső kohéziójának fokozása, az együvé tartozás érzésének fokozása

V. Foglalkoztatási információk

I. A térség foglalkoztatási mutatói, foglalkoztatási lehetőségek

Ahogy a mellékelt táblázatokból is kiderül, a 13 településen a legtöbben a mezőgazdaságból és az építőiparból élnek. Ez annak ellenére van így, hogy a térség mezőgazdasága a rendszerváltás óta igen mostoha helyzetben van. Az igen magas munkanélküliségi ráta miatt azt a „néhány”, a mezőgazdaságban és az építőiparban tevékenykedő embert mégis soknak tekinthetjük. Fokozza ezt a statisztikát az őstermelők jelenléte is, akiknek a mintegy 3000-es száma szintén jelentékenynek tekinthető. Sajnos a foglalkoztatási lehetőségek beszűkültek. A helyi vállalkozók tőkehiánya miatt a munkahelyek bővítésére nincs lehetőség, ahogy ők fogalmaznak: „örülünk, ha talpon maradhatunk”! Némi reményre mégis okot ad a Pécs vonzáskörzetében megtelepülő multinacionális vállalatok megjelenése.

A BMMK támogatásával jelen pillanatban lehetőség nyílik a térségünkben élő munkanélküliek számára az ezek egyikében történő elhelyezkedés úgy, hogy a cég és a BMMK autóbust indít, amely viszi, hozza az embereket.

2. Munkanélküliek száma, összetétele.

A BMMK Sellyei kirendeltségétől származó információs anyagok szerint a térség foglalkoztatási mutatói az alábbiak szerint alakulnak: (mivel a Sellyei kirendeltség nem csak az általunk vizsgált 13 településsel foglalkozik, ezért az alábbi adatok nem tekinthetők „pontosnak”).

A regisztrált munkanélküliek ez évi legmagasabb száma február hónapban volt, amikor is 1875 munkanélkülit (31.6 %-os ráta) tartottak nyilván a Sellyei kirendeltséghez tartozó 37 településen. A februártól eltelt fél év alatt a munkanélküliek száma csökkenést mutat, ami nagyrészt köszönhető a nyári időnymunkáknak is. Szeptemberben azonban emelkedés történt (1757-29.6 %-os ráta), ami ha nem is éri el a februári csúcst, de azért elég magas érték. Jelen pillanatban kb. 1600 fő munkanélkülit (26.9 %-os ráta) tartnak nyilván a 37 településen.

A munkanélküliek összetételére vonatkozóan egyrészt a saját-, másrészt a BMMK adataira támaszkodhatunk. A mi adataink leolvashatóak a mellékelt táblázatokból (ezek nem teljesen egyeznek a BMMK hivatalos adataival). A BMMK adatai szerint (1999 márciusi adatok) szakmunkás 603 (férfi 452, nő 151), betanított munkás 359 (férfi 167, nő 192), segédmunkás 771 (férfi 470, nő 301), szellemi 133 (férfi 40, nő 93).

3. Megváltozott munkaképességűek

A kérdőíves felmérés adatai alapján a 13 vizsgált településen nincs megváltozott munkaképességű. Ezzel szemben a munkaügyi központ adatai szerint a térségben 12-en megváltozott munkaképességűek.

4. Pályakezdők

A térségben fellelhető pályakezdő munkanélküliek számát tekintve (lásd táblázat) a legmagasabb érték augusztus-szeptember hónapban volt 109 regisztrált pályakezdővel. A helyzet jelen pillanatban enyhe csökkenést mutat a kb. 90 fővel. Az erőforrástérkép készítése közben nagyon sok emberrel beszélünk, s ők óhatatlanul is beszéltek nekünk gondjaikról, bajaikról. Ezek között szerepelt a fiatalok jövője is. Sokan panaszkodtak az iskoláztatási költségek nagyon magas voltára, ami szerintük ellehetetleníti a pályakezdők továbbtanulási lehetőségeit.

5. Tartós munkanélküliek

Sajnos térségünkben igen sok a tartós munkanélküli, hiszen azoknak az embereknek, akik elveszítették korábbi munkahelyüket, szinte esélyük sincs az újbóli elhelyezkedésre. A beszűkült munkalehetőségek miatt megoldás lehetne a távolabbi munkahelyekre való ingázás, de erre sokan (főleg az idősebb korosztály) nem vállalkoznak. Az egy éven túli munkanélküliek nagy része jövedelempótló támogatásban részesül. A csúcs februárban volt, amikor is mintegy 1144 fő kapott jövedelempótló támogatást a munkaügyi központ adatai szerint. Júniusban 1118-an, míg jelenleg (október hónapi adat) 963-an.

6. Női munkanélküliek

A női munkanélküliek nehéz helyzetben vannak a térségben. Szinte csak nehéz, fizikai munkára van lehetőség. Ezért ők főleg nyáron, a mezőgazdasági időmunkákban vesznek részt. A 2. pontban leírtakból kiderül, hogy jóval több fizikai munkás munkanélküli van a férfiak között, mint a nőknél. A szellemi foglalkozásúaknál ez az arány megfordul a nők javára, habár a különbség korántsem oly nagy, mint az előbbi esetben.

7. A munkanélküliség főbb okai a térségben, munkavállalási nehézségek

A rendszerváltás után az állami dotáció megszűnése érzékenyen érintette a megyei iparvállalatokat. Térségünkben nagyon sok ingázó lett munkanélküli a siklói, a szigetvári és a pécsi gyárak bezárása miatt. Csak tetézte a bajt, hogy ezek a vállalatok a létszámleépítés első hullámában az ingázóktól szabadultak meg. A Volán is sok járatot szüntetett meg a MÁV-al együtt, ami szintén nem tett jót a bejáróknak. Nagyon sok ember a termelőszövetkezetek megszűnése után veszítette el munkahelyét, ez a folyamat sajnos még napjainkban is tart.

A másik nagy probléma a tőkehiány. A magánvállalkozók mind-mind tőkehiányban szenvednek, ami elég hamar gátat emel a fejlesztési lehetőségek elé. A térség vállalkozói előtt nyitva áll még a különböző pályázatokon való részvétel. Az egyik legfontosabb a VICE, a Vidékfejlesztési Célelőirányzat. 1999-ben 10 vállalkozás pályázott a VICE-re, mintegy 102 millió forintot igényelve.

8. A munkára való hajlandóság

A településeket végigjárva vegyes kép alakult ki bennünk a munkára való hajlandóságról. Ahány ember, annyi vélemény. Nagyon sokan, főleg a munkanélküliek, pozitívan fogadták az erőforrástérképet. A munkanélküli válaszadók több mint 90%-a szeretne elhelyezkedni munkáltatónál. Nagyon kevesen választották az átképzést (főleg az idősebbek), a vállalkozóvá válást vagy az ingázást. A pozitív véleményekkel ellentétben jócskán voltak olyanok is, akik pesszimistán reagáltak a kérdésekre. Ők úgy gondolják, hogy semmi esélyük az elhelyezkedésre. Rosszabbik esetben munkatársainkat elutasítva, a kérdőívek kitöltését megtagadták. Szerintük ők jól „elvannak” a munkaügyi központok által biztosított segélyekből, s eszük ágában sincs dolgozni.

9. Helyi intézmények tevékenysége, aktivitása a foglalkoztatáspolitikai terén

Az önkormányzatok aktív szerepet vállalnak abban, hogy a munka nélkül maradt embereket foglalkoztassák. 1997-98-99-ben elindult, illetve folytatódott az a szociális foglalkoztatást eredményező, kiemelt támogatást (100% munkabér, járulékok és a szükséges munkavégzést elősegítő eszközök) élvező megyei közmunka program, amelyben megyei szinten 192 fő, tartósan munkanélküli személy munkavégzését tudták elősegíteni. Településeinken a közmunkaprogram elsősorban a csatornák, vizesárcok, átfolyók tisztítását, illetve építését jelentette.

VII. A térség fejlesztési lehetőségei

Az Ormánság, - mint tájegység - keretein belül vizsgált 13 település nem tartozik az ország turisztikai szempontból kiemelkedően látogatott térségei közé.

A természeti adottságai, és a paraszti élet számtalan apró szépsége miatt pedig megérdemelné. A fejlesztési lehetőségek között elsőként számba vehetők közé mindenképpen beletartozik a turizmus, azon belül is a falusi turizmus. A különböző (főleg állami) pályázatok lehetőséget teremtenek a vendégfogadás előkészítésére. Azonban ez a segítség nem mindig bizonyul elegendő lökőerőnek. Szükség lenne olyan civil szervezetekre, akik kimondottan a falusi turizmus ügyét karolnák fel, amibe nem csak az aktuális pályázatokon való részvétel van benne, hanem a tanfolyamok tartása, és a marketing is. Mert hiába vendégszerető a magyar, a falusi turizmus elsődlegesen megcélzott vendégköre ma még bizony a külföldiek közül kerül ki, s meg kell tanulni a velük való kommunikáció szabályait.

Marketing szempontjából is elmaradott helyzetben vagyunk, mert bár sok esetben elég színvonalas terméket állítunk elő, de gondjaink vannak azok értékesítésével. Egy-egy külföldi utazási katalógusba való bekerülés (anyagilag) szinte lehetetlen. Szükség lenn ezért mind a magyar, mint a külföldi – a turizmussal foglalkozó – civil szervezetekkel való kapcsolatfelvételre. Ebben a modern technika is segítségünkre van az Internet formájában. Hiszen Nyugat-Európában a cél üdülőállomás kiválasztásában nagy szerepe van, s sokkal gazdaságosabb, mint a drága prospektusokban való hirdetés.

A másik fontos fejlesztési lehetőség a föld, ami bár nem kimondottan jó minőségű, de azért alkalmas a termesztésre. A termelő szövetkezetek sorozatos csődje után megszapordtak az östermelők, akiket az állam megpróbál különböző támogatások és kedvezmények formájában segíteni. Azonban az anyagiakon túl itt is tanítani kell őket, mert sok olyan technikát és technológiát felejtettek el, amelyet őseik még kiválóan alkalmaztak. Az EU-ban szinte korlátlan felvevőpiaca van a biotermékeknek, ezért ezek előállítására kellene törekedni.

De a magas munkanélküliség miatt szinte bármilyen – a térségbe települt – ipari vagy mezőgazdasági vállalkozásra lenne igény. Mi kell ahhoz, hogy egy vállalkozó tőkét hozzon ide? Elsősorban megfelelő fogadtatás, amelyben nagy szerepe van a fogadó önkormányzatoknak, az állam szerepén túl. Ösztönözni kell a vállalkozót helyi adókedvezményekkel, ingyenes vagy kedvező árú ipari ingatlan biztosításával, és természetesen megfelelő infrastruktúrával. Elmondhatjuk, hogy a vizsgált térség ez utóbbi követelménynek igyekszik eleget tenni. Vezetékes gáz kivételével minden erőforrás biztosítva van.

VIII. Lehetséges foglalkoztatási programok ötleteinek bemutatása, melyek a térség foglalkoztatási, népesség megtartási helyzetét javíthatják

Ahhoz, hogy az emberek ne vándoroljanak el az Ormánságból, ahhoz mindenképpen az szükséges, hogy helyben jussanak munkalehetőséghez. Ehhez a térségünkbe kell csábítani a vállalkozókat. Ehhez azonban nem elegendő a kellő mennyiségű és minőségű munkaerő megléte. Sellye város önkormányzatának régi álma egy ipari park megteremtése, ami a kellő infrastruktúrával vonzerőt jelenthetne a befektetőknek. Ez az ipari park – felépülése esetén – nem csak a sellyeieknek, hanem a környező településeken élőknek is munkát adhatna.

IX. Az erőforrástérkép felhasználásának, terjesztésének tervei, ötletei, megvalósításának módja

Igyekezetünk szerint az erőforrástérkép átfogó képet ad a bemutatott 13 település jelenlegi munkaerőpiaci helyzetéről. A legfőbb szempont a munkaképes korú lakosság végzettség szerinti megoszlásának elemzése. Ez a leendő munkáltatót stratégiaileg érinti, mielőtt végrehajtaná a beruházást.

Neki tudnia kell az infrastrukturális feltételeken túl, hogy a leendő munkaerő alkalmas-e a termelésre, vagy megfelelő átképzésről kell gondoskodnia, ami a költségei szempontjából nem mellékes. Az erőforrástérképről azonban nem csak ez derül ki. Jól leolvasható, hogy a munkavállalók milyen életszínvonalon élnek, s ebből következtetni lehet a fizetési igényeikre is.

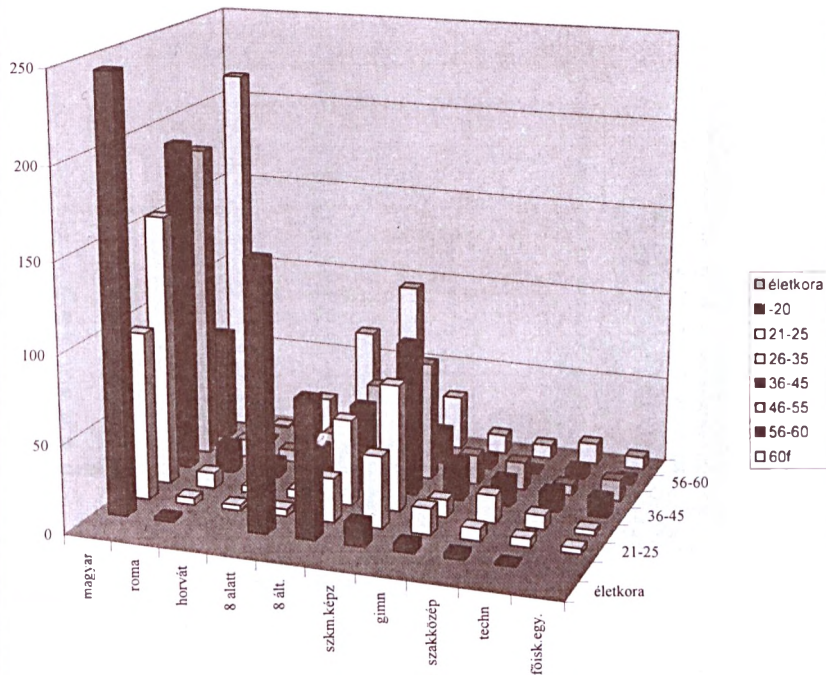
Mindezekért az elkészült kiadványt elérhetővé kell tenni a vállalkozók, beruházók számára. Mindenképpen juttatni kell belőle a területileg illetékes munkaügyi központokhoz, sőt, az ország többi területein működő munkaügyi központokhoz is, hiszen egy nagyfoglalkoztató ha embereket akar felvenni, először e szervezetkehez fordul, főleg ha élni akar az állami kedvezményekkel. Jó lenne, ha a kiadványt nem csak magyarul, hanem angolul és németül is kiadhatnánk. Ez is egy gesztus lenne a beruházók felé. Az erőforrástérkép teljes dokumentációját az Internet segítségével is terjeszteni lehetne, ami egyben biztosítaná a külföldi elérhetőséget is a munkaügyi központok, önkormányzatok, az ezzel foglalkozó civil szervezetek szervein keresztül. Direkt mail formájában kaphatnának a legnagyobb Magyarországra települt beruházók is.

Sellye közigazgatás

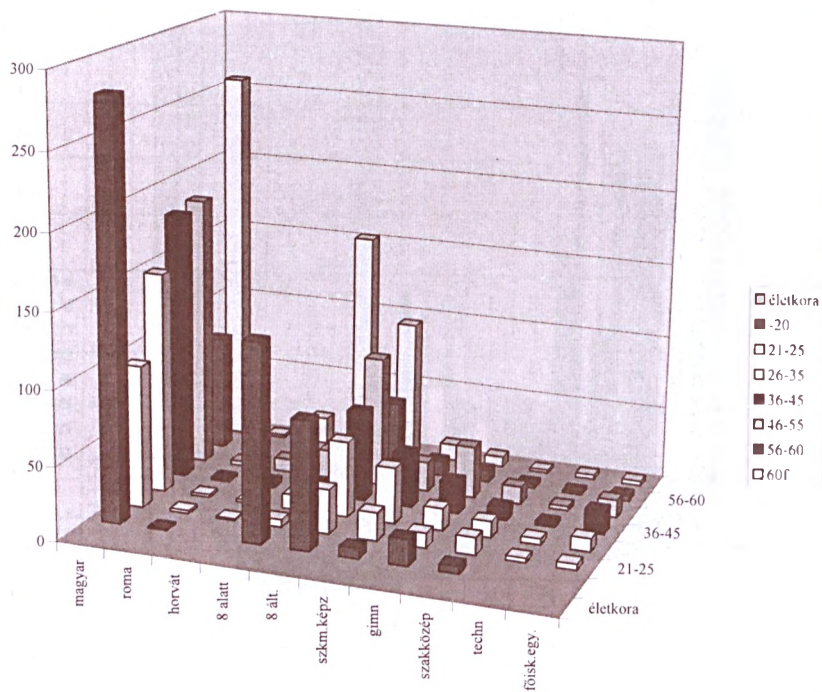
2. számú táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól (K,M,N,O,S)

helység neve	életkora	munka- viszony- ban áll	nem áll munkaviszonyban										Ellátása		Jövőben elképzelés							
			I nem reg	pk	örög- segi	rok- kant	alt.	III közép	felső	hazai b	IV Gyes, gyed	fiatalitya	6 ho alatt	6-1 ev között	1 even túl	munka- viszony	Ellátása potlo	át- képzés	át- elkelt			
falu	20 alatt																					
	21-25																					
	26-35																					
	36-45																					
	46-55																					
	56-60																					
	összesen																					
20 alatt																						
21-25																						
26-35																						
36-45																						
46-55																						
56-60																						
60 felett																						
összesen																						
falu összesen	20 alatt	18	4	9	2					131	65	6				4	4	2	1	4	9	1
	21-25	49	14	14	2					2	8	7				8	8	4	9	4	18	4
	26-35	103	35	13						3	13	5	2			7	3	28	9	16	27	2
	36-45	125	32	26						21						4	7	30	7	16	20	1
	46-55	92	25	12						10	44					3	4	19	2	10	13	2
	56-60	12	3	1						16	31					1	3	9	1			
	60 felett									16	35											
összesen	399	70	35	4	189	136	146	78	15						26	26	86	37	47	87	3	
város	20 alatt	12	1	3						1	139	69	14	2		6	1	1	2	1	3	
	21-25	26	12	2						3	6	9	2	31	6	4	5	7	4	2	12	3
	26-35	56	33	8						8			10	20	8	4	6	24	9	22	20	3
	36-45	79	22	4						1	18		16	9	4	1	5	20	2	15	16	3
	46-55	70	16	5							54		13			1	2	17	3	13	16	2
	56-60	4	1								18		1				1	1	1	1	6	1
	60 felett										21	5	2	15								
összesen	243	86	20	2	302	104	142	75	25	59	75	18	15	20	70	20	53	70	53	73	3	
város összesen	642	156	95	6	491	240	288	153	40	59	75	18	41	46	156	57	100	160	160	160	6	

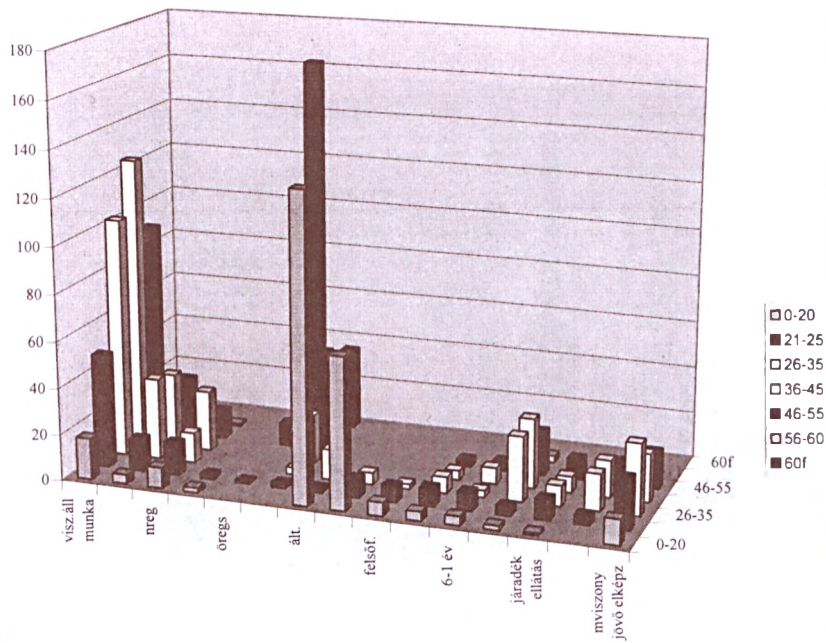
A férfi lakosság megoszlása etnikum és iskolai végzettség szerint / 1.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzátartozó 6 társközség Kákics,Marócsa,Drávasztára,Okorág,Sósvertike,Drávaiványi/.

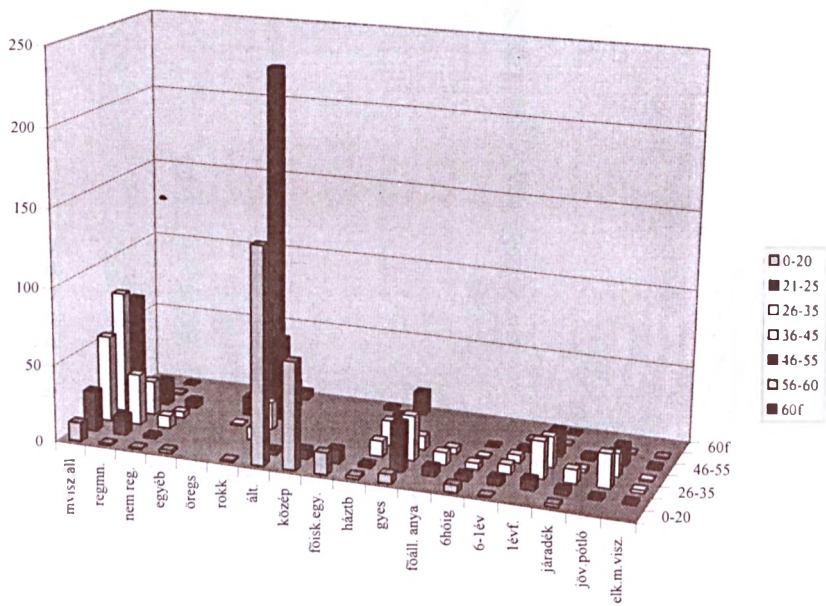
A női lakosság megoszlása etnikum és iskolai végzettség szerint / 1.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzá tartozó 6 társközség Kákics, Marócsa, Drávasztára, Okorág, Sósvertike, Drávaiványi/

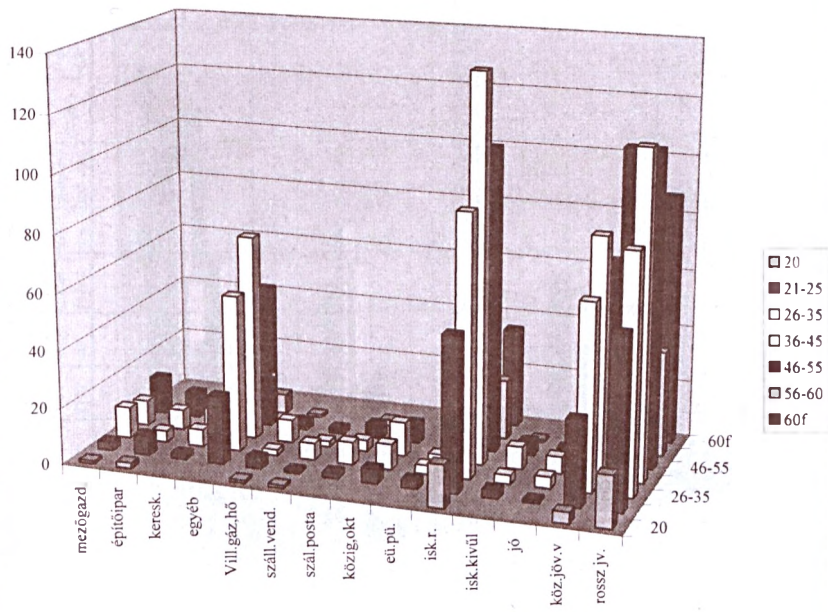
Férfi lakosság megoszlása munkaviszony, munkanélküliség ideje, ellátása, jövőbeni elképzelés szerint /2.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzá tartozó 6 társközség Kákics, Marócsa, Drávasztára, Okorág, Sósvertike, Drávaiványú/

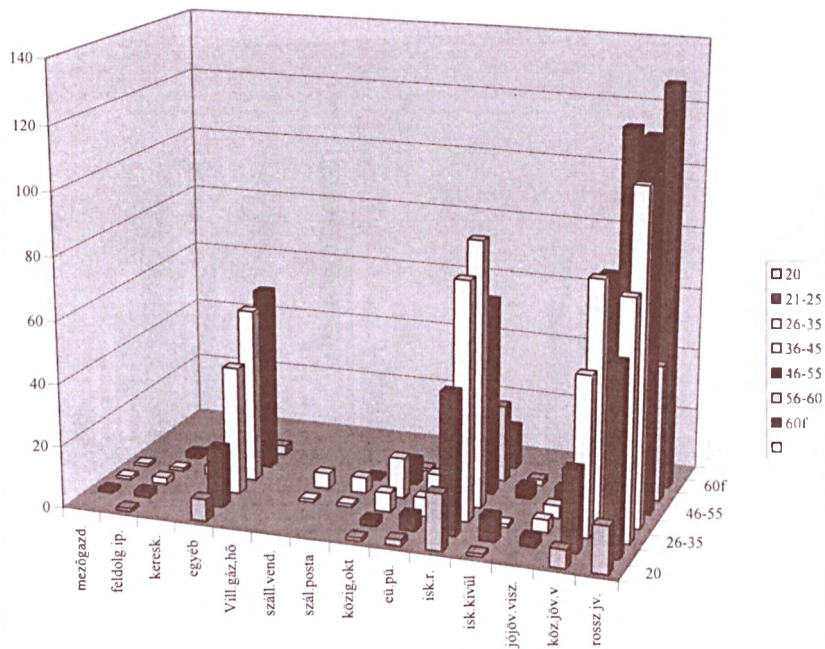
Női lakosság megoszlása munkaviszony, munkanélküliség ideje, ellátása, jövőbeni elképzelés szerint / 2.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzá tartozó 6 társközség Kákics, Marócsa, Drávasztára, Ókoraj, Sósvertike, Drávaiványú

Férfi lakosság megoszlása ágazati munkaviszony, szakképzettség és jövedelmi viszonyok szerint / 3.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzá tartozó 6 társközség (Kákics, Marócsa, Drávasztára, Okorág, Sósvertike, Drávaiványi)

Női lakosság megoszlása ágazati munkaviszony és jüvedelmi viszonyok szerint / 3.sz. táblázat Sellye körjegyzőség és a hozzá tartozó 6 társközség Kákics,Marócsa,Drávasztára,Okorág,Sósvertike,Drávaiványi /

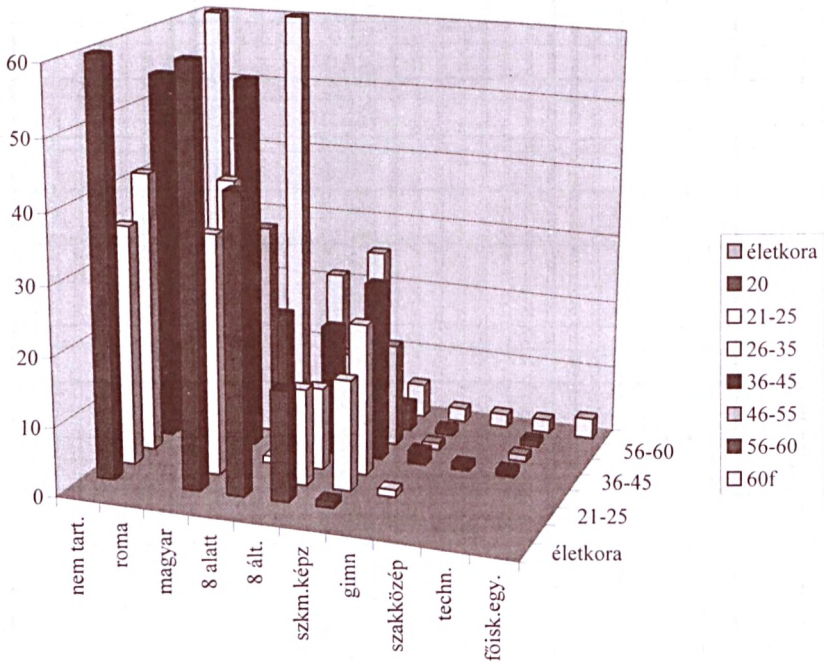

Csányoszró körjegyzőség

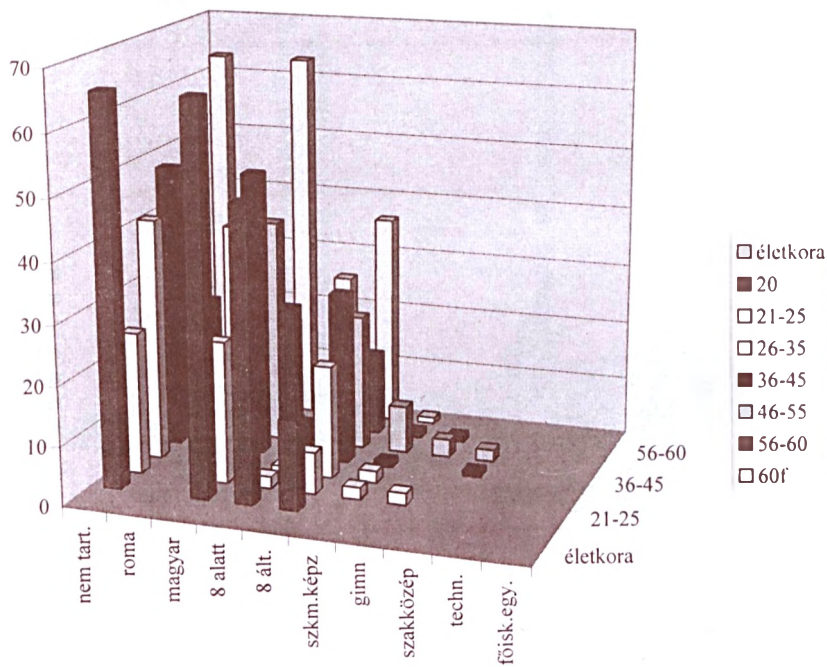
3. számú táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól (J,L,I,T)

helység neve	életkora	Mely ágazatban áll munkaviszonyban											I szakképesítés		Jövedelmi viszonyai			
		mezőgazd.	bányász.	feldolgozóipar	villamos-üzemgazdálkodás	élelmiszeripar	kereskedelmi	száll. vend. üzem.	szállítás, posta hírközl.	penzügyi, ingatl.	keresked.	oktatás	egészségügyi szolgálat	egyéb közszolg.	iskola rendsz.	iskolán kívüli	jó	közepes rossz
falu	20 alatt														1			
	21-25	1													5	6	1	4
	26-35	2		1											3	4		3
	36-45	1													4	7		6
	46-55	1													6	1	2	8
	56-60	3													11			6
	60 felett														11			3
	összesen	5	2												18	30	1	29
	20 alatt																	
	21-25															2	4	1
26-35															1	2	1	3
36-45															4		3	4
46-55															1	5	13	20
56-60															3	1		8
60 felett																		4
összesen															2	3	15	20
falu összesen	5	2													2	3	33	50
város	20 alatt																	
	21-25																	
	26-35																	
	36-45																	
	46-55																	
	56-60																	
	60 felett																	
	összesen																	
	20 alatt																	
	21-25																	
26-35																		
36-45																		
46-55																		
56-60																		
60 felett																		
összesen																		
város összesen																		
mind összesen																		

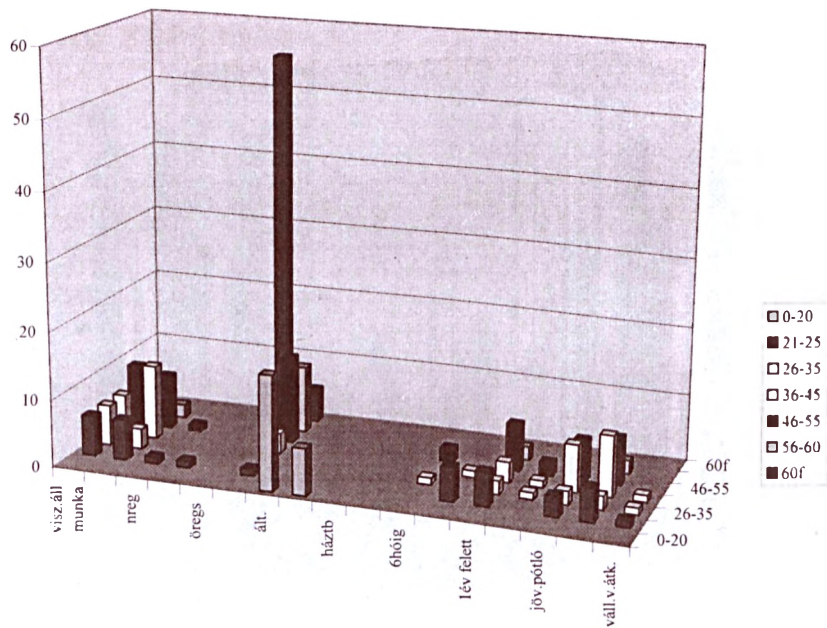
1.sz. táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól
Csányoszró, Nagycsány, Besence /férfiak/
Etnikum és iskolai végzettség szerint.

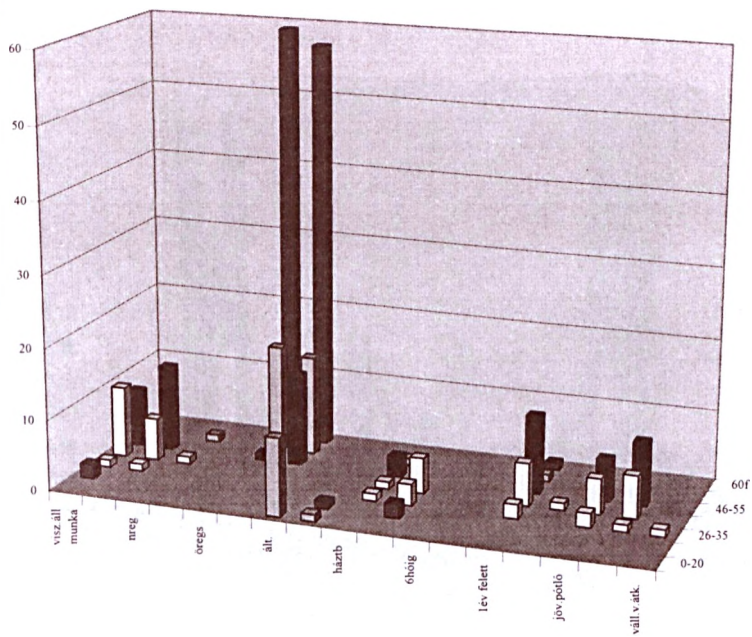
1.sz.táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól
 Csányoszró, Nagycsány, Besence /nők/
 Etnikum és iskolai végzettség szerint.

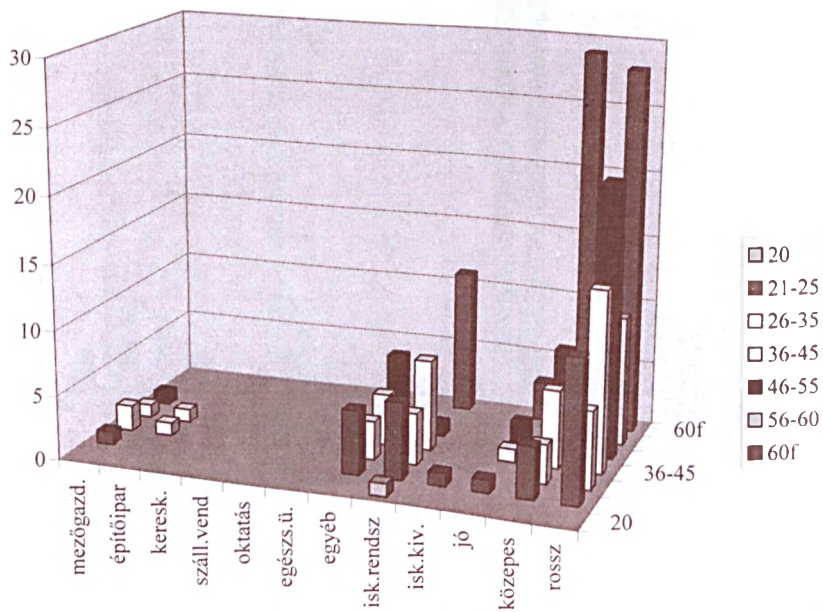
2.sz.táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól Csányoszló,Nagycsány,Besence / férfiak /
Munkaviszony, munkanélküli idő-ellátás, jövőbeni elképzelés szerint.

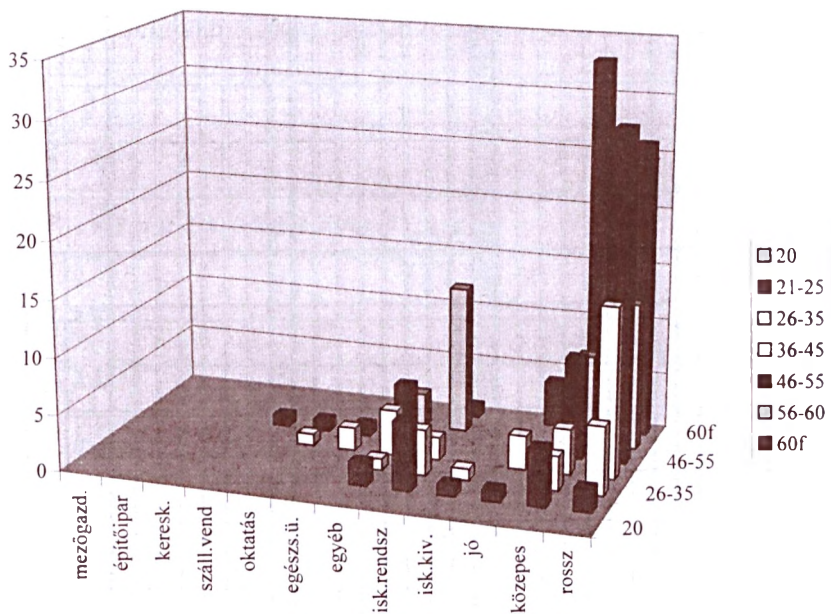
2.sz. táblázat a területi erőforrás térkép adataival Csányoszárd, Nagycsúny, Besence /nő/
 Munkaviszony, munkanélküliség ideje-ellátása, jövőbeni elhelyezkedés szerint.

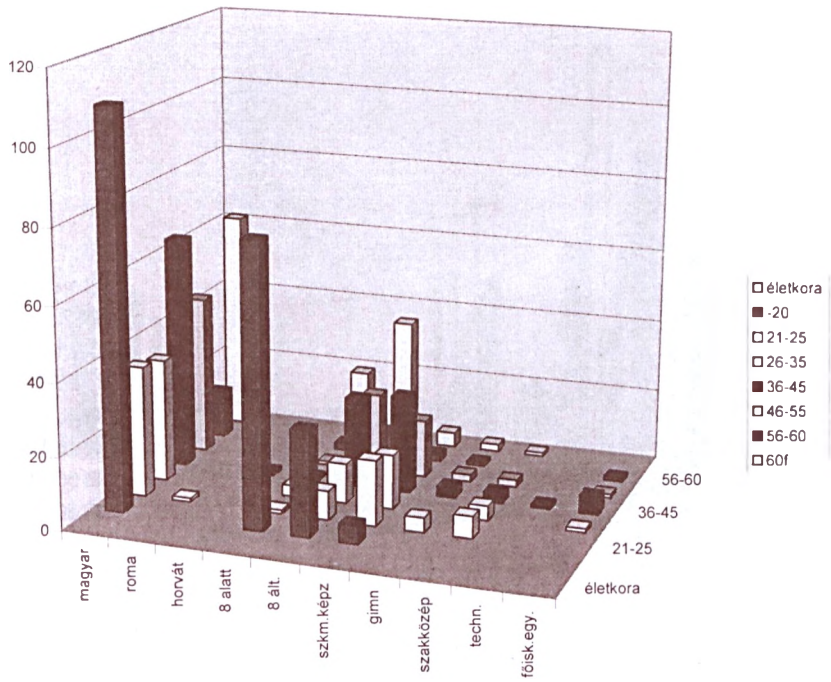
3.sz. táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól
 Csányoszró, Nagycsány, Besence /férfiak/
 Ágazati munkaviszony, szakképzettség, jövedelmi viszonyok szerint.

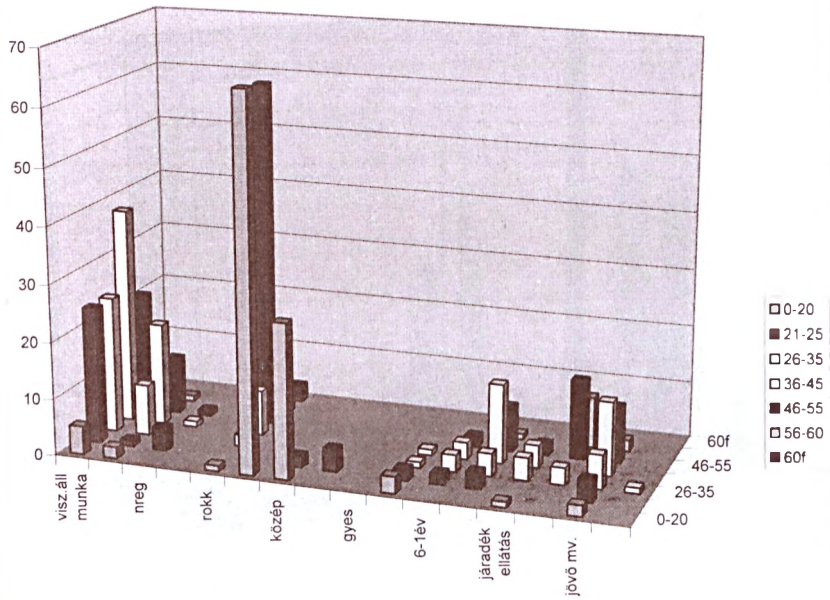
3.sz.táblázat a térségi erőforrás térkép adatairól
 Csányoszró, Nagycsány, Besence /nök /
 Ágazati munkaviszony, szakképzettség, jövedelmi viszonyok szerint.

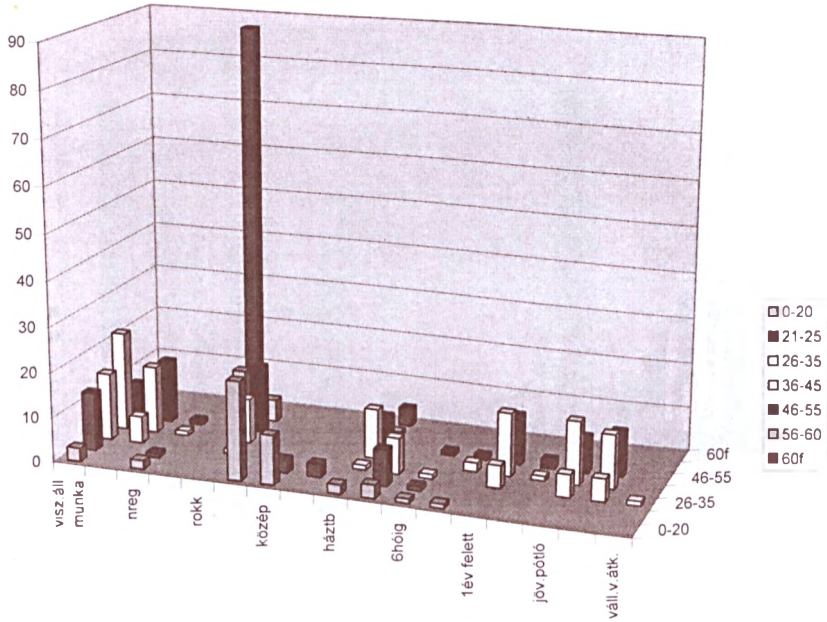
A férfi lakosság megoszlása etnikum és iskolai végzettség szerint / 1 sz. táblázat Drávafok körjegyzőség és a hozzá tartozó Bogdása, Markós társközség.

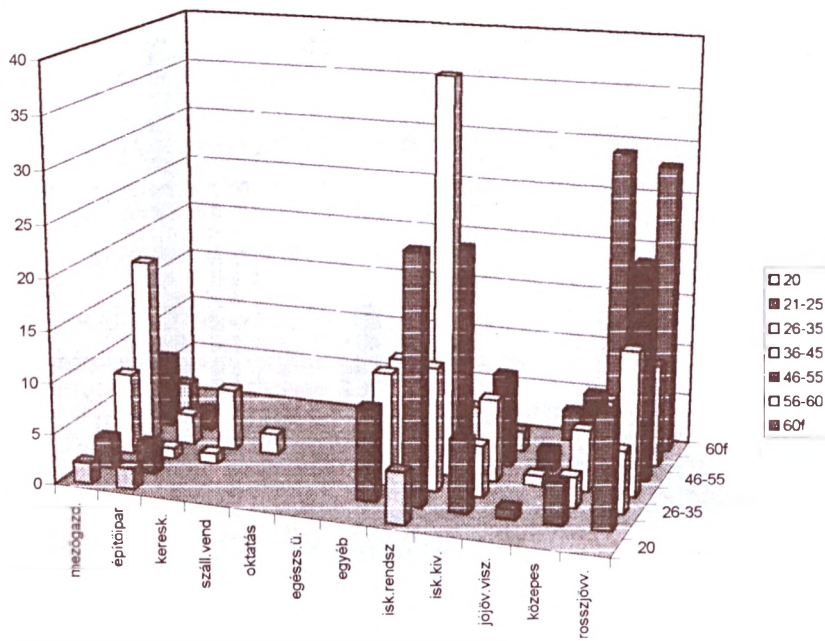
Férfi lakosság megoszlása munkaviszony,munkanélküliség ideje, jövőbeni elképzelés szerint / 2.sz.táblázat Drávafok körjegyzőség és a hozzá tartozó Bogdása, Markóc községek /

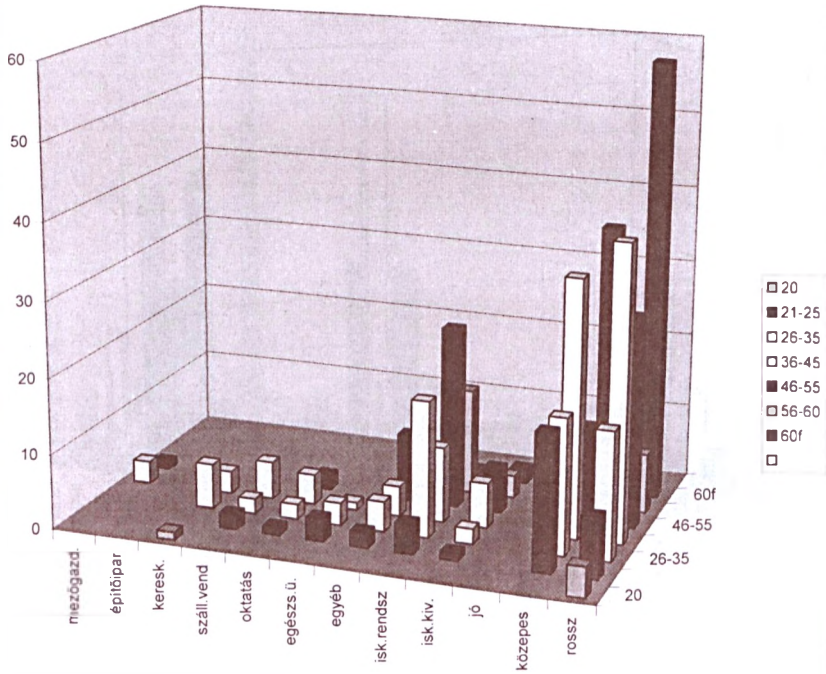
Női lakosság megoszlása munkaviszony, munkanélküliség ideje, ellátása, jövőbeni elképzelés szerint / 2.sz.táblázat Drávafok körjegyzőség és a hozzá tartozó Bogdása, Markóc községek/

Férfi lakosság megoszlása munkaviszony, szakképzettség és jövedelmi viszonyok szerint / 3.sz. táblázat Drávafok körjegyzőség és a hozzá tartozó Bogdása, Markóc községek /

Női lakosság megoszlása munkaviszony és jövedelmi viszonyok szerint /3.sz. táblázat
 Drávafok körjegyzőség és a hozzá tartozó Bogdása, Markóc községek /

**Baranya megye településeinek erőforrástérképei és készítői
(A sorozatban megjelent kiadványok)**

1. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (1)

"Alapítvány Alsómocsoládért" 7345 Alsómocsolád, Rákóczi u. 71.
Tel.: 72/451-748
(Alsómocsolád, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás települések
erőforrástérképe)

2. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (2)

"Tövidék Egyesület" 7678 Abaliget Kossuth u. 80. Tel: 72/498-785
(Abaliget, Bodolyabér, Magyarhertelend, Orfű települések
erőforrástérképe)

3. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (3)

"Istenkúti Közösségért Egyesület" 7635 Pécs, Középdaindoli u. 88.
Tel.: 72/ 250-515
(Pécs-Istenkút településrész erőforrástérképe)

4. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (4)

"Ormánság Fejlesztő Társulás" 7960 Sellye, Batthyány u. 14.
Tel.: 73/480-006
(Besence, Bogdása, Csányoszró, Drávafok, Drávaiványi,
Drávasztára, Kákics, Markóc, Marócsa, Nagycsány, Okorág,
Sellye, Sósvertike települések erőforrástérképe)

5. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (5)

"Dél-Zselici Települések Szövetsége" 7932 Mozsgó, Batthyány u.
13/D, Tel.: 73/413- 075
(Magyarlukafa, Somogyhárshágy, Vásárosbérc települések
erőforrástérképe)

6. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (6)

"Környezetvédelmi és Közösségi Értéktadó Egyesület" 7663 Máriakéménd,
Rákóczi u. 19. Tel.: 69/353-191
(Erzsébet, Fazekasboda, Feked Kátoly, Kékesd, Máriakéménd,
Szellő települések erőforrástérképe)

7. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (7)

"Baranya Megyei Önkormányzatok Társulása" 7621 Pécs, Timár u. 21.

Tel.: 72/ 211-142

(Cun, Drávapiski, Hirics, Kémes, Kórós, Luzsok, Páprád, Vejti települések erőforrástérképe)

8. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (8)

"Baranya Megyei Önkormányzatok Társulása" 7621 Pécs, Timár u. 21.

Tel.: 72/ 211-142

(Bakonya, Bicsérd, Boda, Cserkút, Kövágóttös, Zók települések erőforrástérképe)

9. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (9)

"Kultur- és Zöld Zóna Egyesület" 7900 Szigetvár, Basa u. 19.

Tel.: 73/310-625

(Szigetvár település erőforrástérképe)

10. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (10)

"Egészségesebb Gyermekekért Alapítvány" 7900 Szigetvár,

József A. u. 69.

(Boldogasszonyfa, Szentlászló települések erőforrástérképe)

11. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (11)

"Drávamenti Települések Fejlődését Segítő Egyesület" 7838 Vajszló,

Zrínyi M. u. 49., Tel.: 73/ 327-121

(Drávacsepei, Drávaszerdahely, Ipacsfa, Kovácshida települések erőforrástérképe)

12. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (12)

"Villány-Siklói Borút Egyesület" 7800 Siklós, Kossuth tér 1.

Tel.: 72/352-746

(Harkány, Siklós-Máriagyüd, Nagytótfalu, Kistótfalu, Kisharsány, Nagyarsány Villány, Villánykövesd, Palkonya, Vokány települések erőforrástérképe)

13. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (13)

"Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Baranya Megyei Szervezete" 7626 Pécs, Búza tér 6/b, Tel.: 72/ 210-803
(Bűrös, Endréc, Gyöngyösmellék, Kétújfalu, Szőrény, Teklafalu, Zádor települések erőforrástérképe)

14. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (14)

"Komló és Térsége Fejlesztési Kht." 7300 Komló, Pécsi u. 1.,
Tel.: 72/ 482-131
(Egyházaskozár, Hegyhátmaróc, Hosszúhetény, Kárász, Köblény, Magyaregregy, Máza, Szalatnak, Szárász, Szászvár, Tófü, Vékény, Liget, Magyarszék, Mánfa, Mecsekpölöske, Bodolyabér, Magyarhertelend, Komló települések erőforrástérképe)

15. BARANYA MEGYEI TÉRSÉGI ERŐFORRÁSTÉRKÉP (15)

"Bükkösd Község Szolgáltató Kht. Bükkösdi Teleház" 7628 Bükkösd,
Kossuth u. 48. Tel.: 73/378-504
(Bükkösd, Cserdi, Dinnyeberki, Helesfa települések erőforrástérképe)

Baranya Megyei Munkaügyi Központ,

7621 Pécs, Király u. 46. Tel.: 506-800 FAX: 506-804

E-mail: bmmk@bmmk.hu

Internet cím: <http://www.bmmk.hu>

292491

JEGYZET

JEGYZET

JEGYZET

